នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម៖ **បារាំង**

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 20-Mar-2019, 11:53
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ សាធារណៈ/Public

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្ដោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖

ហត្ថលេខា៖

សំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន សុំធ្វើអោយភាពសេចក្ដីសម្រេច E463/1/3 លើបណ្ដឹងសាទុក្ខផ្សេងៗ ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន

មេធាវី គង់ សំអុន

មេធាវី Anta GUISSÉ

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖

ចៅក្រម គង់ ស្រីម

ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ

ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

កញ្ញា Cécile ROUBEIX

កញ្ញា Marine BOUDJEMAA

កញ្ញា Dounia HATTABI

កញ្ញា ស៊ូស៊ែន ច័ន្ទចរិយា

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម Phillip RAPOZA

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Nicholas KOUMJIAN

មេធាវីតំណាងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

មេធាវីការពារក្ដីលោក នួន ជា

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

១. នៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ("អង្គជំនុំជម្រះ") បានប្រកាសថា លោក ខៀវ សំផន ជាប់ពិរុទ្ធពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ (លើជនជាតិវៀតណាម) បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងបទរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ ហើយបានផ្តន្ទាទោស លោក ខៀវ សំផន ឲ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត[1]។ អង្គជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់ថានឹងជូនដំណឹងអំពីសំអាងហេតុពេញលេញនៃសាលក្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ "ក្នុងពេលសមស្រប"[2]។

២. នៅថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ("មេធាវីការពារក្តី") បានធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ហើយបានស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលឲ្យធ្វើមោឃភាពសាលក្រម ដោយមូលហេតុវិការៈទម្រង់ និងគ្មានសំអាងហេតុ ("បណ្តឹងសាទុក្ខ")[3]។ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ តាមការអនុញ្ញាតពីអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល[4] សហព្រះរាជអាជ្ញាបានឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខតែជាភាសាអង់គ្លេសប៉ុណ្ណោះ[5]។ នៅថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ គឺមួយថ្ងៃក្រោយការជូនដំណឹងអំពីចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជាភាសាខ្មែរ[6] មេធាវីការពារក្តីបានឆ្លើយតបទៅវិញ[7]។

---

[1] ប្រតិចារឹកសវនាការ ("ប្រតិចារឹក") ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E1/529.1** ទំព័រ ៣៨-៤២ ចន្លោះពីម៉ោង ១១:២៨ ដល់ម៉ោង ១១: ៣៨។

[2] ប្រតិចារឹក ថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E1/529.1** ទំព័រ ៣ ប្រហែលម៉ោង ៩:៣៦។

[3] បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់លោក ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E463/1** ("បណ្តឹងសាទុក្ខ") ជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨។

[4] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាតបតែមួយភាសា ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E463/1/1/1** ("សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា")។

[5] ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E463/1/2** ជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី០៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំការបកប្រែចម្លើយតបនេះជាភាសាបារាំង ដែលត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី០៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។

[6] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់ចម្លើយតប ជាភាសាខ្មែរ យ៉ាងយូរបំផុត ត្រឹមថ្ងៃទី០៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ (សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី កថាខណ្ឌ ១០) ហើយ

៣. នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង Phillip RAPOZA ឱ្យជំនួសចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART សម្រាប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ("ដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង")[8]។ នៅថ្ងៃដដែលនោះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានចេញសេចក្តីសម្រេចបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខ ("សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ")[9]។

៤. តាមរយៈសារណានេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលឱ្យធ្វើមោឃភាពសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ពីព្រោះសេចក្តីសម្រេចនេះបានចេញ ដោយរំលោភលើវិធានជាធរមាន (ផ្នែកទី ១) និងរំលោភលើសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបានតុលាការដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ (ផ្នែកទី ២)។

ផ្នែកទី ១. ភាពមិនត្រឹមត្រូវនៃសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម

៥. កាលប្បវត្តិនីតិវិធីបង្ហាញថា ក្នុងពេលធ្វើ និងចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមិនមានសមាសភាព ស្របតាមវិធានជាធរមាននោះទេ។

សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់ចម្លើយតប នៅថ្ងៃទី០៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។ ចម្លើយតបជាភាសាខ្មែរនេះត្រូវបានជូនដំណឹង ១៥ ថ្ងៃក្រោយមក គឺនៅថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។

[7] ការឆ្លើយតបរបស់លោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ **E463/1/2/1** ("ការឆ្លើយតប") ជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។

[8] ដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង ចុះថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ **F38**។ សំណៅច្បាប់ដើមជាភាសាអង់គ្លេសនៃដីកានេះមានចំណងជើងថា *« Order Appointing Reserve Judge »* និងចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ("ដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង")។ មេធាវីការពារក្តីបានជូនដំណឹងដល់អង្គភាពបកប្រែភាសា និងប្រតិចារិក អំពីកំហុសទាំងនេះ និងកំហុសផ្សេងទៀតក្នុងសំណៅបកប្រែជាភាសាបារាំង ប៉ុន្តែ កំហុសទាំងនេះនៅតែមិនទាន់ត្រូវបានកែតម្រូវនៅឡើយទេ រហូតមកទល់នឹងថ្ងៃនេះ។

[9] សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងការប្រកាសសេចក្តីសង្ខេបនៃសាលក្រមដែលបានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ **E463/1/3** ("សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ")។ នៅថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំឱ្យបកប្រែសេចក្តីសម្រេចនេះជាភាសាបារាំង ដែលត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩។

៦. នៅថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ពេលចេញសេចក្តីសម្រេច តាមសំណើសុំពន្យារពេលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមានសមាសភាពចៅក្រមប្រាំពីររូប រួមទាំងចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART[10]។

៧. នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង Phillip RAPOZA ឱ្យជំនួសចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART ដោយហេតុថាលោកស្រីចៅក្រមបានសុំលាឈប់ពីតំណែង (ដោយមិនបញ្ជាក់កាលបរិច្ឆេទ) និងដោយសារតែចាំបាច់ត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ "ពីក្រុមប្រឹក្សាទាំងមូល និងចេញក្នុងពេលវេលាសមស្រប"[11]។ ដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុងត្រូវបានជូនដំណឹង នៅវេលាម៉ោង ៣ និង ៦ នាទីរសៀល[12]។ ដូច្នេះ ទាល់តែចាប់ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ម៉ោង ៣ និង ៦ នាទី រសៀល តទៅទើបដីកានេះមានអានុភាព (ចៅក្រម Phillip RAPOZA មិនត្រូវបានតែងតែងជាផ្លូវការជាចៅក្រមពេញសិទ្ធិនោះទេ)[13]។

៨. នៅថ្ងៃដដែលនោះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយដាក់បញ្ចូលឈ្មោះចៅក្រម Phillip RAPOZA ក្នុងសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម នៅទំព័រមុខ។ សេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង នៅម៉ោង ២ និង ៥៣ នាទី រសៀល[14] គឺ ១៣ នាទី **មុន**ពេលជូនដំណឹងអំពីដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង និង**មុន**ពេលតែងតាំងចៅក្រម Phillip RAPOZA រួចត្រូវបានជូនដំណឹង នៅម៉ោង ៣ និង ១៧ នាទី រសៀល។ លើសពីនេះទៀត អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិតជាបានធ្វើសេចក្តីសម្រេច **មុន**ដំណាក់កាលចុងក្រោយសម្រាប់ការបកប្រែ

---

[10] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំពន្យារពេលរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទំព័រមុខ។

[11] ដីកាជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុង ទំព័រ ៣។

[12] សូមមើលអ៊ីមែលជូនដំណឹង នៅថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ម៉ោង ៣ និង ៦ នាទី រសៀល។

[13] តាមភាពសមហេតុផល វិធានផ្ទៃក្នុង និងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅ អ.វ.ត.ក កំណត់ថា ឯកសារទាំងអស់ (សំណើ សេចក្តីសម្រេច...) មានសុពលភាពចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងឯកសារទាំងនេះ។

[14] សូមមើលត្រានៅលើទំព័រមុខនៃសំណៅច្បាប់ដើមជាភាសាខ្មែរ (ម៉ោង ១៤ និង ៥២ នាទី) និងជាភាសាអង់គ្លេស (ម៉ោង ១៤ និង ៥៣ នាទី)។

និងកែសម្រួលសេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្លួនទៅទៀត[15]។ អាស្រ័យហេតុនេះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានធ្វើឡើង **មុន**ពេលជ្រើសតាំងចៅក្រម Phillip RAPOZA ជាចៅក្រមពេញសិទ្ធិ។

៩. ដោយពុំមានព័ត៌មានអំពីកាលបរិច្ឆេទសុំលាឈប់របស់ចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART កាលប្បវត្តិនេះនាំឱ្យលេចចេញនូវសេណារីយ៉ូពីរ ហើយសេណារីយ៉ូមួយណាក៏បង្ហាញអំពីភាពមិនត្រឹមត្រូវនៃសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រម ដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខដែរ៖ ១) ចៅក្រម Phillip RAPOZA មិនបានចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ឬ ២) ចៅក្រម Phillip RAPOZA បានចូលរួម ក្នុងឋានៈជាចៅក្រមបម្រុង។

១០. **សេណារីយ៉ូទី ១៖** ចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART ទំនងជាបានចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ និងបានលាឈប់ មុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេច ដោយនៅពេលនោះ សេចក្តីសម្រេចត្រូវបានធ្វើឡើង និងសរសេរ ជាពីរភាសា។ ចៅក្រម Phillip RAPOZA ទំនងជាមិនបានចូលរួមទេ ហើយសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខមិនគប្បីដាក់ឈ្មោះលោកទេ ដោយសារតែលោកមិនទាន់ត្រូវបានជ្រើសតាំងនៅឡើយ។

១១. **សេណារីយ៉ូទី ២៖** ប្រសិនបើចៅក្រម Agnieszka KLONOWIECKA-MILART ទំនងជាបានសុំលាឈប់ តាំងពីមុនថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៩ ច្រើនថ្ងៃ ឬច្រើនសប្តាហ៍មកហើយ ចៅក្រម Phillip RAPOZA ទំនងជាបានចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ប៉ុន្តែ លោកមិនទាន់ត្រូវបានជ្រើសតាំងនៅឡើយទេ។

---

[15] ឧទាហរណ៍ សូមមើលសេចក្តីសម្រេច "លើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមរបស់ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្តីពីសំណើសុំឱ្យមានចំណាត់ការជាបន្ទាន់តាមវិធាន ៣៥" ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ ឯកសារ **E189/3/1/8** កថាខណ្ឌ ១០ ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពន្យល់ថា ខ្លួនមិនអាចពិចារណាលើសំណើសុំឱ្យទទួលយកភ័ស្តុតាងបន្ថែមដែលត្រូវបានជូនដំណឹង**មុនមួយសប្តាហ៍** មុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេច បានទេ ដោយសារខ្លួនបានសម្រេចរួចហើយ ហើយសេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលចុងក្រោយសម្រាប់ធ្វើការបកប្រែ និងពិនិត្យកែសម្រួល។

១២. ផ្ទុយទៅវិញ យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងវិធានផ្ទៃក្នុង សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះនានាត្រូវធ្វើឡើង និងចេញដោយក្រុមប្រឹក្សា**ទាំងមូល**នៃចៅក្រម**ពេញសិទ្ធិ**។

១៣. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក ចែងថា ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមត្រូវជ្រើសតាំងចៅក្រមពេញសិទ្ធិឲ្យធ្វើជាចៅក្រមជម្រះក្តី និងជ្រើសតាំងចៅក្រមបម្រុងឲ្យជំនួសចៅក្រមពេញសិទ្ធិដែលអវត្តមាន ឬមានធុរៈ[16]។ វិធានផ្ទៃក្នុងបញ្ជាក់ថា ក្នុងករណីចៅក្រមពេញសិទ្ធិណាម្នាក់អវត្តមាន ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយចៅក្រមដទៃទៀត អាច "សម្រេចឲ្យលើកពេលសវនាការ ឬតែងតាំងចៅក្រមបម្រុងឲ្យជំនួសកន្លែងរបស់ចៅក្រមដែលអវត្តមានសម្រាប់កិច្ចបន្តនៃនីតិវិធី"[17]។ ចៅក្រមបម្រុង "មិនមានសិទ្ធិក្នុងការបញ្ចេញទស្សនៈ ឬសម្រេចអ្វីមួយឡើយ លើកលែងតែ និងរហូតដល់ពេលដែលត្រូវបានតែងតាំងឲ្យជំនួសចៅក្រមពេញសិទ្ធិណាម្នាក់"[18]។ ជំពូកទី ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក៖ "ការសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ" ចែងថា ប្រធានត្រូវធ្វើការកោះប្រជុំចៅក្រម "ដែលបានតែងតាំង" នៅក្នុងរយៈពេលសមស្រប ដើម្បីដំណើរការងារនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ[19] ហើយប្រសិនបើមិនអាចរកបានសំឡេងជាឯកច្ឆន្ទបានទេ សេចក្តីសម្រេច "ត្រូវកត់ត្រាទុកនូវយោបល់របស់មតិភាគច្រើន និងមតិភាគតិច"[20]។

១៤. ក្នុងសេណារីយ៉ូទាំងពីរខាងលើ ពេលសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង ក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមានសមាសភាពចៅក្រមពេញសិទ្ធិតែ ៦ រូប ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោមចៅក្រម ៧ រូប ដែលច្បាប់បានតម្រូវ[21]។ ទោះបីជាចៅក្រមបម្រុង Phillip RAPOZA មានវត្តមាន ឬអវត្តមាន ពេលអង្គជំនុំជម្រះបំពេញការងារដើម្បីឈានទៅធ្វើសេចក្តីសម្រេចនេះក៏ដោយ ក៏លោកមិនអាចបញ្ចេញមតិយោបល់ ឬចូលរួមសម្រេចបានឡើយ នៅ

---

[16] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ១១ ថ្មី។

[17] វិធាន ៧៩(៤) និង ១០៤ ស្ទួន នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[18] វិធាន ៧៩(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[19] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ១៥។

[20] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ១៤ ថ្មី។

[21] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ៩ ថ្មី វាក្យខណ្ឌ ២៖ តុលាការកំពូលមានសមាសភាព "ចៅក្រមប្រាំពីររូប"។

មុនពេលលោកត្រូវបានជ្រើសតាំងជាចៅក្រមពេញសិទ្ធិ ឱ្យជំនួសចៅក្រមលាឈប់ Agnieszka KLONOWIECKA-MILART ។

១៥. ដូច្នេះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវតែទុកជាមោឃៈ ដោយហេតុថាសេចក្តីសម្រេចនេះរំលោភលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបានតុលាការដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់។

ផ្នែកទី ២. ការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបានតុលាការដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់

១៦. ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក ចែងថា អង្គជំនុំជម្រះត្រូវធានាថា ការជំនុំជម្រះក្តីប្រព្រឹត្តទៅ "បានត្រឹមត្រូវ និងឆាប់រហ័ស ទៅតាមនីតិវិធីជាធរមាន ដោយមានការគោរពយ៉ាងពេញលេញនូវសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវចោទ"។ អង្គជំនុំជម្រះអនុវត្តយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន "សមស្របតាមបទដ្ឋានយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ភាពត្រឹមត្រូវ និងដំណើរការសមស្របនៃច្បាប់ ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤ និងមាត្រា ១៥ នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិ ឆ្នាំ១៩៦៦ ស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ"[22]។

១៧. យោងតាមមាត្រា ១៤(១) នៃកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ "ជនគ្រប់រូបត្រូវមានសិទ្ធិឱ្យសាលាក្តីមានសមត្ថកិច្ច ឯករាជ្យ និងមិនលម្អៀង ដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ជំនុំជម្រះរឿងក្តីរបស់ខ្លួន ដោយសមធម៌ និងជាសាធារណៈ"។ បទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីមាត្រា ១៦(១) នៃអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងត្រូវបានលើកយកមកធ្វើជាសំអាងជាច្រើន នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប។

[22] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ៣៣ ថ្មី និង ៣៧ ថ្មី។

១៨. តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបរម្លឹកជារឿយៗថា "តុលាការ" ត្រូវតែ "បង្កើតឡើងដោយច្បាប់" ជានិច្ច ហើយពាក្យពេចន៍នេះឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីគោលការណ៍នៃនីតិរដ្ឋ[23]។ "ច្បាប់" នេះ មិនមែនសំដៅត្រឹមតែច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត និងសមត្ថកិច្ចរបស់អង្គតុលាការប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀតនៃច្បាប់ជាតិទៀតផង ហើយការមិនគោរពបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះនាំឱ្យមានភាពមិនត្រឹមត្រូវដល់ការចូលរួមរបស់ចៅក្រមមួយ ឬច្រើនរូប ក្នុងការពិចារណាលើរឿងក្តី[24]។ ប្រយោគ "បង្កើតឡើងដោយច្បាប់" មិនពាក់ព័ន្ធត្រឹមតែមូលដ្ឋានច្បាប់នៃអត្ថិភាពរបស់ "តុលាការ" ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងពាក់ព័ន្ធនឹងសមាសភាពចៅក្រមនៅក្នុងរឿងក្តីនីមួយៗ[25] និងការគោរពដោយតុលាការនូវវិធានជាក់លាក់ដែលគ្រប់គ្រងតុលាការនោះ ទៀតផង[26]។

១៩. ឧទាហរណ៍ តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបបានសម្រេចថា សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សំណើក្នុងការទទួលបានតុលាការដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ ត្រូវបានរំលោភបំពាន ដោយសារភាពល្មើសជាក់ស្តែងនឹង

---

[23] រឿងក្តី *Kontalexis ទល់នឹងប្រទេសក្រិច* (សំណើលេខ ៥៩០០០/០៨) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១ ("សាលដីកាលើរឿងក្តី *Kontalexis តទល់នឹងប្រទេសក្រិច*") កថាខណ្ឌ ៣៨, រឿងក្តី *Pandjikidzé និងអ្នកផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* (សំណើលេខ ៣០៣២៣/០២) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ ("សាលដីកាលើរឿងក្តី *Pandjikidzé និងអ្នកផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី*") កថាខណ្ឌ ១០៣, រឿងក្តី *Gorguiladzé ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* (សំណើលេខ ៤៣១៣/០៤) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ ("សាលដីកាលើរឿងក្តី *Gorguiladzé ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី*") កថាខណ្ឌ ៦៧, រឿងក្តី *Lavents ទល់នឹងប្រទេសលេតតូនី* (សំណើលេខ ៥៨៤៤២/០០) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០២ ("សាលដីកាលើរឿងក្តី *Lavents ទល់នឹងប្រទេសលេតតូនី*") កថាខណ្ឌ ១១៤។

[24] សាលដីកាលើរឿងក្តី *Kontalexis ទល់នឹងប្រទេសក្រិច* កថាខណ្ឌ ៣៨, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Pandjikidzé និងអ្នកផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ១០៤, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Gorguiladzé ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ៦៨, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Lavents ទល់នឹងប្រទេសលេតតូនី* កថាខណ្ឌ ១១៤។

[25] សាលដីកាលើរឿងក្តី *Kontalexis ទល់នឹងប្រទេសក្រិច* កថាខណ្ឌ ៤២, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Pandjikidzé និងអ្នកផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ១០៤, សាលដីកាក្នុងរឿងក្តី *Gorguiladzé ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ៦៨, រឿងក្តី *Posokhov ទល់នឹងប្រទេសរុស្ស៊ី* (សំណើលេខ ៦៣៤៨៦/០០) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ កថាខណ្ឌ ៣៩, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Lavents ទល់នឹងប្រទេសលេតតូនី* កថាខណ្ឌ ១១៤។

[26] សាលដីកាលើរឿងក្តី *Pandjikidzé និងអ្នកផ្សេងទៀត ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ១០៥, សាលដីកាលើរឿងក្តី *Gorguiladzé ទល់នឹងប្រទេសហ្សកហ្ស៊ី* កថាខណ្ឌ ៦៩, រឿងក្តី *Sokurenko និង Strygun ទល់នឹងប្រទេសអ៊ុយក្រែន* (សំណើលេខ ២៩៤៥៨/០៤ និង ២៩៤៦៥/០៤) សាលដីកា ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦ កថាខណ្ឌ ២៤។

បទប្បញ្ញត្តិជាតិពាក់ព័ន្ធ ដែលតម្រូវឲ្យកំណត់ហេតុសវនាការចង្អុលបង្ហាញអំពីសំអាងហេតុនាំឲ្យចៅក្រមពេញសិទ្ធិមិនអាចមានវត្តមានបាន និងត្រូវជំនួសដោយចៅក្រមបម្រុងនៅថ្ងៃសវនាការ[27]។ លើសពីនេះទៅទៀត តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុបបានលើកឡើងថា ការមិនផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតអំពីមូលហេតុនៃធុរៈ គ្រប់គ្រាន់ឲ្យបង្កជាមន្ទិលសង្ស័យចំពោះតម្លាភាពនៃនីតិវិធីជំនួស និងការពិតនៃសំអាងហេតុ[28]។

២០. ក្នុងករណីនេះ ការមិនគោរពបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក និងវិធាននៃផ្ទៃក្នុង ដែលតម្រូវឲ្យសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលត្រូវធ្វើឡើង និងចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាពេញលេញនៃចៅក្រមពេញសិទ្ធិ ៧ រូប បានបណ្តាលឲ្យរំលោភលើសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការទទួលបានតុលាការដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់។

២១. ការរំលោភបំពាននេះបានបង្កព្យសនកម្មយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់លោក ខៀវ សំផន ដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះដោយតុលាការនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលត្រូវបានសន្មតថាគោរពគោលការណ៍នៃនីតិរដ្ឋ និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ជនជាប់ចោទ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលជាអ្នកសម្រេចចុងក្រោយដោយមិនបង្វិលសំណុំរឿងមកអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងវិញ[29] ត្រូវបានសន្មតថាជាអ្នកធានាជាចុងក្រោយឲ្យមានការគោរពនីតិវិធី និងសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន។ ដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមិនអាចហ៊ានរំលោភបំពាននីតិវិធី និងសិទ្ធិ ដោយមិនបំផ្លាញធ្ងន់ធ្ងរដល់សេចក្តីទុកចិត្តរបស់ជនជាប់ចោទ (និងសាធារណជនជាតិ ក៏ដូចជាអន្តរជាតិ) លើធម្មានុរូបភាពរបស់តុលាការបានទេ។

២២. **<u>ជាសេចក្តីសន្និដ្ឋាន</u>** មេធាវីការពារក្តីគ្មានជម្រើសអ្វីផ្សេងក្រៅពីលើកឡើងនូវមោឃភាពនេះ ជាសាធារណៈ និងស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលជាដើមហេតុ ឲ្យដោះស្រាយបញ្ហានេះ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលគ្មានជម្រើសអ្វីក្រៅពីធ្វើមោឃភាពសេចក្តីសម្រេច ដែលបានធ្វើឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាចៅក្រមដែលមានសមាសភាពមិនត្រឹមត្រូវ និងចេញសេចក្តីសម្រេចថ្មីលើបណ្តឹង

[27] សាលដីកាលើរឿងក្តី *Kontalexis ទល់នឹងប្រទេសក្រិច* កថាខណ្ឌ ៤២-៤៤។

[28] សាលដីកាលើរឿងក្តី *Kontalexis ទល់នឹងប្រទេសក្រិច* កថាខណ្ឌ ៤៣។

[29] ច្បាប់ស្តីការបង្កើត អ.វ.ត.ក មាត្រា ៣៦ ថ្មី និងវិធាន ១០៤(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

សាទុក្ខ ដែលលើកនេះ គោរពនីតិវិធី និងសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន។ សេចក្ដីសម្រេចថ្មីដែលចេញដោយក្រុមប្រឹក្សាពេញលេញ ដែលមានសមាសភាពចៅក្រមពេញសិទ្ធិ ៧ រូប ពោលគឺដោយមានការចូលរួមពិតប្រាកដ និងត្រឹមត្រូវពីចៅក្រម Phillip RAPOZA ប្រហែលជាអាចបញ្ចៀសកំហុសជាក់ស្ដែងជាច្រើន ក្នុងសេចក្ដីសម្រេចដែលមិនអាចយកជាការបាន និងបញ្ចៀសការបំប្លែងកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ (ដែលមិនមែនផ្ដោតលើសេចក្ដីសង្ខេបសាលក្រមនោះទេ គឺផ្ដោតលើផ្នែកសម្រេចសេចក្ដីនៃសាលក្រម)។

២៣. **អាស្រ័យហេតុនេះ** មេធាវីការពារក្ដីស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តា **ធ្វើមោឃភាព** សេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ និង**ចេញ**សេចក្ដីសម្រេចថ្មី ដោយគោរពនីតិវិធី និងសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់លោក ខៀវ សំផន។

	មេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Anta GUISSÉ	រាជធានីភ្នំពេញ ទីក្រុងប៉ារីស	